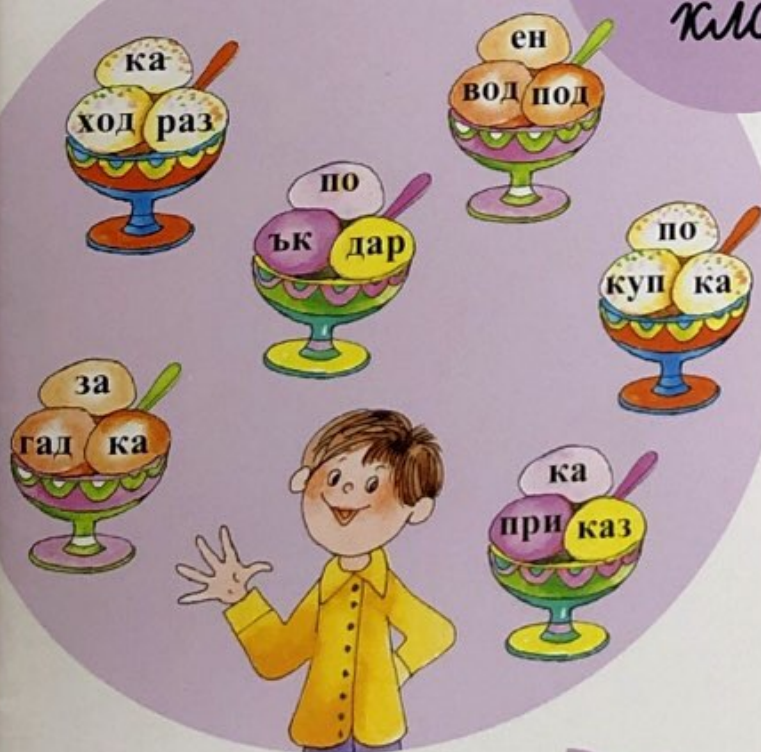


Румяна Танкова
Ваня Иванова
Екатерина Чернева

Тетрадка по български език

3.
клас

УЧЕБНО
ПОМАГАЛО
ЗА ПОДПОМАГАНЕ
НА ОБУЧЕНИЕТО,
ОРГАНИЗИРАНО
В ЧУЖБИНА



ПРОСВЕТА
ОСНОВАНО 1945

проф. д-н Румяна Димитрова Танкова
Ваня Иванова Иванова
доц. д-р Екатерина Георгиева Чернева

ТЕТРАДКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 3. КЛАС
УЧЕБНО ПОМАГАЛО ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО,
ОРГАНИЗИРАНО В ЧУЖБИНА

Редактор Ели Пещерска
Художник на графичния дизайн Бояна Павлова
Художник на илюстрациите Маглена Константинова
Художник на корицата Бояна Павлова
Художник редактор Бояна Павлова
Технически редактор Мариана Димитрова
Коректор Слаянка Мундрова

Българска. Издание I/2021 г. Формат 60x90/8. Печ. коли 6. Изд. коли 6.
Код 82301219040.

Издателство „Просвета – София“ АД – София 1618, ул. „Земеделска“ № 2
www.prosveta.bg
www.e-uchebnik.bg
www.e-prosveta.bg

Печат „Лито Балкан“ АД – София

© Румяна Димитрова Танкова, Ваня Иванова Иванова, Екатерина Георгиева Чернева, 2021 г.
© Бояна Иванова Павлова – художник на графичния дизайн, 2021 г.
© Маглена Иванова Константинова – художник на илюстрациите, 2021 г.
© Бояна Иванова Павлова – художник на корицата, 2021 г.
© „Просвета – София“ АД, всички права запазени

ISBN 978-954-01-4142-8

Скъпи третокласници!

Тязи тетрадка ще ви води по пътя
към усвояването на звучния български език.
В нея ще откриете и задълбочени, и лесни
задачи, както и чудесни идеи за упражнение.
Можете да учите, докато се забавлявате.
Бъдете упорити и постоянни и ще се
справите отлично!

Вярваме във вас и ви желаем успех!

От авторите

1. ДА СИ ПРИПОМНИМ НАУЧЕНОТО ВЪВ ВТОРИ КЛАС

1. На кой ред всички съществителни имена са от среден род?

- А) коте, куче, петел
- Б) дете, училище, родина
- В) море, небе, слънце

2. Напишете правилно прилагателното име *красив* пред съществителните имена.

_____ *рокия* _____ *парк*
 _____ *цветя* _____ *лапе*

3. Напишете глаголите в множествено число.

чета _____ *играя* _____
пиша _____ *мисля* _____
рисувам _____ *медам* _____

4. Коя зелка ще избере всяко зайче? В нея се крие думата за проверка. Свържете и попълнете.



5. Изберете правилната буква и препишете думите.

ск_т/д, нов/ф, широк/г, горд/т, свеж/ш, бърз/с

6. В коя дума има правописна грешка? Напишете я правилно.

- А) блузка Б) книжка В) зъпче

7. Подредете думите в изречения.

са, море, на, децата _____
 добре, плуват, ли _____

8. Попълнете пропуснатите букви.

Есен

Есен е. Узряха сла_ки плодове. П_теките в г_рата са с покривка от п_стри листа. Дори младите др_вета пожълтяха. Над мен един щъркел се върти в кръ_ над един покри_. Аз му махам с ръце за поздра_. Той е гото_ за дъл_ полет. Птиците също ни напуск_т и отлит_т на юг. Ще имат ли погн_ха по пътя? Кога ли ще се върн_т? А дали ще търкуват за р_дината си? Изпращам ги с усми_ха.

• Отговорете на въпросите към текста.

Какво има по горските пътеки?

- А) сладки плодове
- Б) покривка от п_стри листа
- В) накацали птици

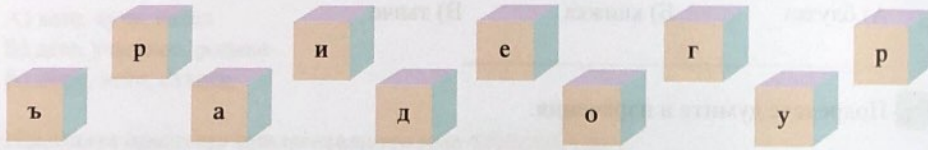
Какво прави щъркелът?

- А) Кацнал е на покрив.
- Б) Маха с криле.
- В) Върти се в кръг.



2. ГЛАСНИ ЗВУКОВЕ. ПРАВОПИС

1. Кои кубчета са с букви на гласни? Оградете ги.



2. С коя от двете думи може да се провери липсващата гласна? Подчертайте думата и напишете пропуснатата буква.

<i>хр_на</i>	<i>г_тваг</i>	<i>д_рвета</i>	<i>р_кавица</i>
хранилка	готварска	дървар	ръка
храня	готви	дървен	ръчен

3. Зачертайте неправилната буква и напишете думите за проверка.

ед ^е _и ница _____	з ^ъ _а болекар _____
ч ^а _ъ совник _____	л ^о _у вец _____
р ^е _и дица _____	к ^о _у тарак _____

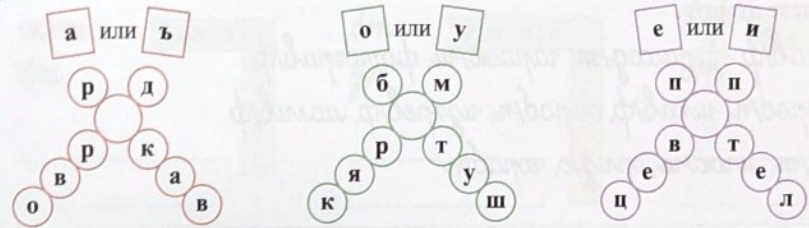
4. Кои са пропуснатите гласни? Напишете ги.

Листенцето

Над п_лето летят пълстри л_ста.
 Върху тр_вата падна червено
 л_стенце. То се гуди какво ще прави
 с_милко. Другите тръгнаха на дълго
 п_тешествие. Летяха над р_ката.
 После се скриха в г_рата. Къде ли са
 сега? Изведнъж се чу ш_молене. Една
 малка р_ка го пое. Две сини _чи му се радваха.
 Уми ли по-хубаво място от р_ката на д_те?



5. Поставете липсващата буква. Как проверяваме?



6. Подчертайте грешките и препишете текста правилно.

Мечта

Мечтая да стана гутвач. Ще измислям рецепти за вкусни хръни. Ще открия как се правят чодесни слъдоледи. Ще напиша книга за тях и ще я подървам на лицата. Така във всеки хлъдилник винаги ще има от стоденото лакомство.



7. Коя е думата за проверка?

б_ща

- А) бащин
- Б) башй
- В) башата

3. СЪГЛАСНИ ЗВУКОВЕ. ПРАВОПИС

1. Направете проверка и оградете правилната буква. Напишете думите.

картов/ф, паракход/т, гараж/ш, фотограф/ф,
гардероб/т, шака/ф, сирод/т, изгрев/ф, малив/ф
град/т, мъж/ш, ориз/с, гораб/т

2. Открийте мястото на двойките съгласни. Свържете и напишете.

В – Ф	Г – К	Б – П	Ж – Ш	Д – Т	З – С
джо__ чора__	остро__ панто__	бря__ кра__	съсе__ка бра__че	кни__ка опа__ка	блу__ка заку__ка

3. Назовете животните с умалителни имена и напишете думите.



4. Добавете пропуснатите съгласни.

В зоопарка

Днес съм в зоопарка. Спирам пред клетката на мла__ лъ__.
Той ме гледа със страшен погле___. Гото__ е всеки ми__ да скочи
върху мен. Излиза сънли__ и трома__ мечок. Съсе__ му е си__
вълк. Наблизо има бодли__ тарале___. Някои животни се крият
в къщичките си. Ето ме до едно сла__ко агънце. Защо ли не съм
щастли__? Заради клетките е.



5. Добавете буквите в игрословицата. Напишете думите за проверка.

ж/ш	п л а	б/п	к о р а	в/ф	м о р к о
б/п	а	з/с	л	б/п	р
	ч		у		а
	е		к		ч
			а		е

6. Открийте грешките в отбелязаните думи. Препишете текста правилно и четливо.

Морска разходка

Това лято бяхме на *почифка* в малко морско *гратче*.
С *братовчет* ми *Влатко* искахме да открием таен *остроф*.
Тръгнахме на *разхотка* с *корап*. Беше *хубаф* *слънchef* ден.
Плавахме от бряг до *бряк*. Видяхме много *ринки*. Бях много
щастлиф.

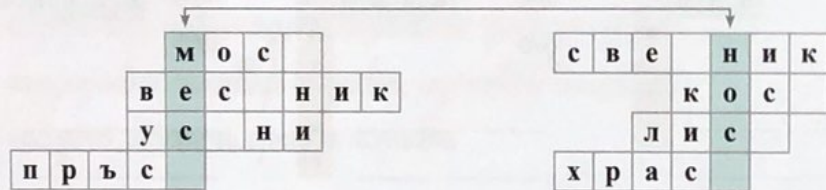


7. В кой ред има правописни грешки?

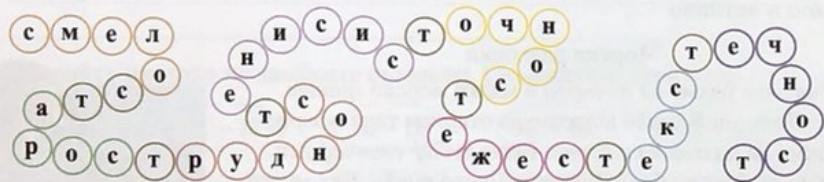
- А) плод, кошче, жираф
- Б) слатко, блуска, мرافка
- В) ориз, пълеш, гръб

4. ПИСАНЕ НА ДУМИ С ГРУПА СЪГЛАСНИ

1. Попълнете пропуснатите букви в кръстословиците. Свържете двете оцветени колонки. Коя дума се получава? Напишете я.



2. Открийте осем думи във верижката и ги напишете.



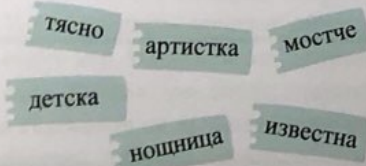
3. Добавете пропуснатите букви в думите.

Желания

Дядо ми е малинис, а баба ми е журналис.
 Батко е добър спортис.
 Аз ще стана китарис или пък голям артис.
 Засега съм чугеник, чугеник, и то велик.



4. Свържете думите по двойки. Напишете ги.



5. Образувайте съществителни имена от прилагателните.

твърд твърдост млад _____
 упорит _____ стар _____
 слаб _____ горд _____

6. Подчертайте думите с пропуснати съгласни. Препишете текста правилно.

Есен в планината

Всеки турист се възхищава на планината през есента. Широколистните гори имат пъстра премяна. Над тях зеленеят иглолистни гори. От високите скали върх се вижда цялата планина. Нейната хубос изпълва сърцето ти с гордост и радост



7. В кой ред има дума с пропусната буква?

А) болест, дъжд, свещ
 Б) чис, нош, помощ
 В) кост, ношница, футболист

5. ПРЯКО И ПРЕНОСНО ЗНАЧЕНИЕ НА ДУМИТЕ

1. В кое значение са подчертаните изрази? Открийте в текста и други. Подчертайте ги.

Цигулар

Петьо е на сцената. Сърцето му ще изскочи от вълнение. Ще се справи ли? Под неговите вълшебни пръсти цигулката пее. Лъкът гали струните и нежни звуци завладяват залата. Мелодията разтапя сърцата на хората. Следват бурни аплодисменти. Петьо грее от радост. Хвърля се в топли прегръдки на майка си.



2. Свържете думите в словосъчетания и попълнете таблицата.



пряко значение	преносно значение
<i>лети ракета</i>	<i>времето лети</i>

3. Напишете текста, като използвате думите в преносно значение. Кой от глаголите в скоби ще изберете?

Есенният вятър (духаше, лудуваше) между оголените дървета. Листата (летяха, танцуваха) във въздуха. Гората (шумеше, пееше). Слънцето (залезе, се скри). (Настъпи, пристигна) нощта.

4. Свържете думите в изрази с преносно значение.

топли

остри

ръце

думи

горчиви

приказки

златни

сладки

погледи

очи

5. Свържете елементите на двата пъзела. Прочетете пословиците и подчертайте в тях думи в преносно значение.

Бърз кон се стига,

Дълбока рана заздравява,

тежка дума не се забравя.

бърза дума не може.

6. Съставете изречения с предложените изрази.

златно сърце, слънчева усмивка, меден глас, копринени коси

7. В кой ред има думи с преносно значение?

- А) красива картина, слънчев ден
 Б) усмихнато утро, палаво облаче
 В) горски цветя, сладко грозде

1. Оградете правилните думи в изречението.

*Синонимите са думи с близко/различно значение,
но с еднакъв/различен звуков състав.*

2. Прочетете текста. Напишете подчертаните думи срещу техния синоним.

Спортен празник

В есенното утро училищният двор е пълен с весели деца. Повечето са велосипедисти. Тази сутрин се провежда спортен празник. Състезават се колоездачи от всички класове. Победителите са от 3 А клас. Тържеството за награждаването завършва със забавни игри.



утро _____ весели _____
велосипедисти _____ празник _____

3. Във всяка колонка има дума, която не е синоним на останалите думи. Открийте и зачертайте.

говоря	смел	радост	късмет
казвам	безстрашен	мъка	беда
изричам	добър	скръб	сполука
мисля	храбър	тъга	успех

4. Какви са героите? Отговорете със синоними.





Помощ: лош, хитра, зъл, жесток, лукава, подла

5. Допишете по още един синоним в колонките.

татковина _____	красив _____	наблюдавам _____
отечество _____	прекрасен _____	виждам _____

6. Кои две думи се повтарят твърде често в разказа? Заменете ги с техни синоними и препишете текста.

Майка

На терасата има гнездо. В него лястовица отглежда своето пиленце. Грижовната лястовица непрекъснато бди над пиленцето си. По цял ден лястовицата пази пиленцето си от врагове и му носи храна.



Помощ: майка, рожбата, птицата, чедото

7. Синоним на думата **работлив** е:

- А) грижовен
- Б) мързелив
- В) трудолюбив

7. СРОДНИ ДУМИ. КОРЕН НА ДУМАТА

1. Открийте петте сродни думи в текста и ги препишете.

Ученик

Шаро буквичките учи.
Казват, че е умно куче.
И учебник има свой.
Ученик ще става той.



Но учителят се мръщи:
– Шаро, я отивай вкъщи
и се първо научи
къщата да пазиш ти!

2. Коя дума не е сродна на останалите в колонката? Зачертайте я.

светлина	сънен	разходка	ръкав
светкавица	сънлив	походка	ръкувам се
блестя	спи	върви	длан
светла	разсъни	поход	ръкавица

3. Изберете от сродните думи по една, подходяща за всяка от пословиците. Подчертайте корена на сродните думи.

Накарали _____ на работа,
на ум да те наугли.

_____ грози човека.

Който лете _____, зиме гладува.
От _____ добро не казали.

мързелът
мързеливия
мързеливец
мързелува

4. Подчертайте сродните думи в текста. Кой е техният корен?

Здравко здравец бере.
Бери, Здравко, здравец,
здрав да бъдеш, Здравко,
здраве да раздаваш.



- Кой ще изкаже най-бързо тази скоропоговорка?

5. Напишете сродни думи на дадените.

лов _____
говор _____
чист _____
пея _____

6. Подчертайте сродните думи и препишете текста.

Моряк

Брат ми обича морето. Иска да живее в Пловдив. Мечтае да стане мореплавател или морски капитан. По цял ден играе с кораби. Засега неговото море е нашата ванна. Може пък наистина да стане моряк.



7. В коя колонка думите са сродни? Подчертайте корена им.

А) палав	Б) родина	В) смел
непослушен	роден	храбър
немирн	народен	безстрашен

8. ПРОВЕРКА НА ПРАВОПИСА С ПОМОЩТА НА СРОДНИ ДУМИ

1. Във всяка колонка открийте думата за проверка на пропуснатия гласен. Подчертайте я.

г_стѹвам	зал_дѣн	р_дѣтел	св_глина	цв_тя
гост	ледовѣт	родѣна	свѣти	цветѣрник
нагостѣ	леден	рѣд	светкавица	цветѣ

2. Открийте две групи по 4 сродни думи и ги напишете. Във всяка група подчертайте думата за проверка на съмнителния гласен.

лѣкар, водолаз, лѣкарство, вода, водопад,
воден, лекѹва, лечѣбни

3. Продължете играта на думи: „От глагол – съществително“.
Кое е особеното в правописа на съществителните имена?

гледам	медка	закусвам	_____
бележа	_____	поправям	поправка
погивам	_____	връзвам	_____
приказвам	_____	обувам	_____

4. Решете кръстословицата. Кои букви добавихте?
Напишете сродните думи, с които проверихте правописа.

у	м		р	е	н	
м		д	р	е	ц	
д		ж	д	о	в	е
г		р	д	е	л	и
ч		с	о	в	н	и
з		б	о	л	е	к
х	л		д	и	л	н

5. Във всяка дъга има по три сродни думи. Открийте ги и ги напишете правилно, като добавите пропуснатите букви.

м_зикант музикам_зикален

р_ботник работар_ботен

сп_ртувам спортен_ртисл

6. Попълнете липсващите букви. С кои сродни думи си помогнахте?

Събуждане

Ра_ка сла_ко спи ч_с_чува ч_десен
сън. В него се появяват приказни гле_ки.
В този миг усеща целу_ка. Мама
я буди. Д_тето дърпа топлатата завъ_ка.
Иска му се хубавата прика_ка
да продължи. Не може ли да захъсне
малко за_чливце? Маминето отваря
с_чливо_чи и вижда щ_стливата
усмивка на мама.



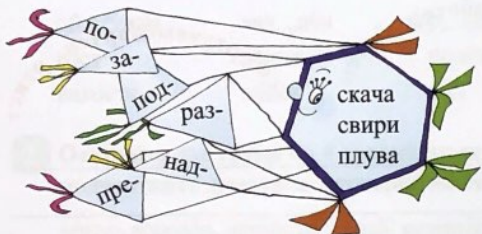
Помощ: Рада, сладък, сън, чудо, гледам, целувам, детски, завивам, приказен, уца, очен, щастие

7. Правописът на думата *сладкиш* се проверява с:

- A) сладкар
B) сладкарница
B) сладък

9. ОБРАЗУВАНЕ НА ДУМИТЕ. ПРЕДСТАВКА

1. Кои от представките можете да поставите пред глаголите, за да образувате нови думи? Напишете думите.



2. Оградете представката във всяка дума. Напишете по една дума със същата представка.

отговор	изход	разказ
отдых	изпит	разходка
отскок	излет	раздяла

- Съставете изречения с думи по избор.

3. Открийте в текста думи с представки и ги подчертайте.

Братчето ми Слави

Братчето ми Слави
 бързо се прослави.
 Щом се то събуди,
 пет бели направи.
 Млякото разсипа,
 чашата си счупи,
 фикуса събори,
 връхчето отчупи.
 Скара му се баба –
 Славето избяга.



4. Изберете правилната представка и препишете изразите.

из на от раз пре из раз пре

писах писмо

крих отговора

скочих локвата

гърнах книгата

5. С помощта на представки образувате глаголи с противоположно значение.

включвам

изключвам

обувам

влизам

отвързвам

обличам

отварям

6. Подчертайте думите с представки и препишете текста.

Помощници

Днес е неделя и ще ходим на разходка. Преди това обаче трябва да почистим къщата. Татко ще изтупа пътеките. Аз ще подреда разхвърляните дрехи. Брат ми ще изхвърли отпадъците. Мама много ще се зарадва и ще ни похвали. Даже кучето подскача край нас и размахва доволно опашка.



7. В кой ред думите нямат представки?

- А) препиша, напиша, запиша
 Б) нарисува, изрисува, дорисува
 В) млад, младеж, младост

10. ПРАВИЛНО ПИСАНЕ НА ДУМИ С ПРЕДСТАВКА

1. Отгатнете гатанките и подчертайте в тях думи с представки.

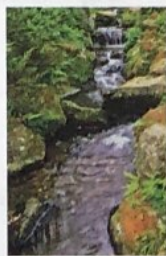
Щом слънце навън изгрее
и вятър силен завее,
то в небето се издига
и нависоко достига.

Що е то?

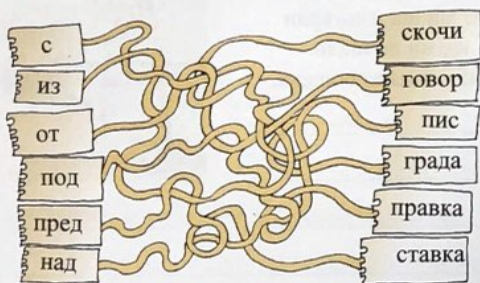


Подскача в планината,
извива се в полята,
засили се и ето –
изля се тя в морето.

Що е то?



2. Кои думи са скрити в плетеницата?



3. Разделете думите в три колонки според представката им.
Напишете изречения с някои от тях.

опитвам, прескачам, осветявам, прибирам, преминавам, пристигам,
осветявам, притичвам, прегръщам

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

4. Глаголи са разменили представките си. Напишете ги правилно.

схвъркна ↔ изкривя премокря ↔ нагръщам подпея ↔ разсвирна

5. Кой ще образува най-много думи с помощта на представки
и глагола *хвърлям*?

6. Попълнете липсващите представки в думите.

Малката гимнастичка

Ели се _____ готвя за състезание.
Днес _____ стигна рано в залата.
_____ погна с упражнения за разтягане.
Тренира _____ скок. Трябва да подобрим
и _____ хвърлянето на топката.
_____ въртя се бързо и я улови с изпълнати
назад ръце. Трениорката _____ върна
малката гимнастичка. Ели _____ мина
нейните огаквания. Тотови са за
предстоящото състезание.



Помощ: под-; при-; за-; под-;
из-; за-; пре-; над-

7. В коя дума има представка?

- А) изсвири
Б) скочи
В) ходи



1. Изберете подходящата дума от двата синонима и я подчертайте. Прочетете текста правилно.

В квартала имаме (градинка, парк).
 По цял ден оттам се чуват (викове, крясъци).
 Весели (деца, малчугани) се гонят.
 По (пътеките, алеите) се разхождат много хора.
 Те казват, че (врявата, олелията) е до небесата.
 Но малките (палавници, немирници) са щастливи.



2. Поставете липсващата буква в представките на съществителните имена.

изпит	покривка	подкрепа
и_ход	п_купка	по_сход
и_казване	п_ходка	по_пис
и_пъннение	п_дател	по_кана

3. Завъртете колелата, за да образувате съществителни имена. Напишете ги.





4. Попълнете таблицата по образаца.

волейбол	волейболист	волейболистка
баскетбол		
мотор		
трактор		

5. Добавете пропуснатите букви.

Някои ж_вотни правят
 прод_жителни п_тувания
 до далечни места. Най-често се
 местят заради ст_дените сезони.
 Те п_туват по з_мия, възд_х
 и в_да. Част от ж_вотните следват
 д_ждовете и така намират свежа тр_ва.



6. Кои са грешките в текста? Редактирайте и препишете.

Пакосник

Възрастните не ме разбират. От мен очакват да стана известен спортист или артист. А аз съм просто пакосник. Днес скрих весника на дядо. Той по цял ден лепи лисчета със забрани. Но аз крия и тях.



7. В В кой ред съществителните имена са написани вярно?

- А) гледка, покупка, радос
 Б) младост, нощница, гост
 В) полет, мосче, въздох

12. ПРИЛАГАТЕЛНИ ИМЕНА. УПОТРЕБА И ПРАВОПИС

1. Открийте и подчертайте степенувани прилагателни имена.

България

Коя ли е тази прекрасна земя,
по-свежа, по-пъстра от полски цветя,
по-нежна, по-топла от майчина длан?
И късче от нея не искам да дам.
Най-чисто, най-ведро е тука небето,
най-синьо, най-тихо е тука морето.
Обичам безкрайно Балкана ѝ, стария!
Най-скъпата дума в света е България!



2. Поставете тире там, където е необходимо.

по нежен	по стената	по тротоара
по пътеката	по бърз	по умен
по внимателен	по чувствителен	по работлив

3. Поставете степенуваните прилагателни имена на правилните места.

бърз, по-бърз, най-бърз

Автобусът е _____. Автомобилът е _____.
Самолетът е _____.

малка, по-малка, най-малка

Котката е _____. Млякмата е _____.
Мравката е _____.

4. Попълнете думите в колонките.

	по-	най-
силен	по-силен	най-силен
	по-дълбок	
умен		
		най-голям

5. Напишете думите за проверка на прилагателните имена.

безценна –	<u>безценен</u>	искрена –	<u>искрен</u>
странни –	_____	откровени –	_____
съвременно –	_____	необикновено –	_____

6. Кои са пропуснатите букви? Добавете ги.

Есенният лист

Духна есен__ият вятър
и далече отнесе есен__ия лис__.



Той летеше, летеше
и тъй прелестен беше –
златис__ и лъчис__.

Лиана Даскалова

7. Попълнете -и- или -ни- в прилагателните имена.

Лунна нощ

Навън е тиха есе__а нощ. Лу__ата
светлина огрява дърветата. Клоните
са покрити със скреж. Прелигат
на гириянди от скъпоце__и камъни.
Ва__ите утри__и мъгли ще ги огреят
още по-силно. Сега всички спят в съ__ата
гора и не виждат тази необикнове__а
красота. Само далечните каме__и върхове
искре__о им се възхищават.



8. В кой ред има правописни грешки?

- А) стройна, учтив, струнни
Б) телефонно, писмени, свеж
В) обикновенни, тешка, транлив

13. ЛИЧНИ МЕСТОИМЕНЯ

1. Подредете местоименията. Препишете ги, като ги групирате по число.

аз тя вие ти те той ние то

единствено число: _____

множествено число: _____

- Съставете изречения с три местоимения по свой избор.

2. Подчертайте личните местоимения в текста.

Мечта

Аз се гордея със своя татко. Той е хирург. Всеки ден спасява хора. Те са му много благодарни. И ние с кака ще учим медицина. Татко казва, че тя е наука за смелите. Аз още се страхувам от инжекции. И братчето ми се страхува, но то е съвсем малко. Дали ще стана лекар? А вие как мислите?



3. Напишете липсващите местоимения, като следвате образаца.

мен – *ме* _____ него – _____

нас – _____ тях – _____

4. Отговорете на въпросите, като следвате образаца.

Кой ти помага? (Катя) Катя ми помага.

Кой ви учи? (учителката) _____

Кой ѝ се сърди (Иван) _____

Кой му се радва? (баба) _____

Кой ви обича? (мама) _____

5. Напишете личните местоимения, с които можете да замените дадените думи. Следвайте образаца.

учителка – *тя* куче – _____ майка – _____
майка – _____ самолет – _____ слънце – _____
вятър – _____ есен – _____ цвятя – _____

6. Препишете текста и подчертайте в него местоименията.

Майчина обич

Котката лежи. Тя е уморена. Около нея са нейните рожби. Те не я оставят на мира. Майката не се сърди. Тя обича своите котета. Те искат още мляко. И Емо ги обича. Той ги храни с биберон. Скоро те ще пораснат и ще гонят мишки. А Шаро ще гони тях. И той е палавник.



7. В кой ред личните местоимения са в правилен ред?

- А) аз, вие, той, ние, тя, те, то, ти
Б) аз, ти, той, тя, то, ние, вие, те
В) ние, аз, вие, ти, те, то, тя, той

1. Напишете пропуснатите местоимения.

_____, *ти*, _____, *тя*, *то*, _____, _____, *те*
ме, *те* _____, *я*, *го*, _____, _____, *ви*
ми, *ти*, _____, *и*, *му*, _____, *ви*, *ни*

2. Препишете текста, като замените подчертаните съществителни имена с местоимения.

Магаре и шурци

Магарето завидяло на шурците за песента им. Магарето ги попитало с какво се хранят. Шурците му обяснили. Шурците пиели роса. Росата правела гласовете им звънливи. Магарето пило роса, но не станало певец.



3. Поправете грешките в текста.

Ас съм добро момче. Примигам на дядо. Той ме науги да се трудя. Примигаме си и по друго. Той не владее правописа. Ас също.



4. Добавете пропуснатото. **Вие** **вие**

– Господин Стефанов, _____ ще дойдете ли на училищното представление?

– А _____, момчета, защо ме каните?

– Но, господине, _____ не знаете ли? Този път ние сме участниците.

– Щом _____ сте там, ще дойда и аз.



5. Оградете правилното местоимение. Препишете вярно текста.

Леля често *ме/ми* прави подаръци. Днес *ме/ми* купи кукла. Брат ми се разсърди и леля *му/го* купи топка. Мама *и/я* се скара, защото леля винаги *ни/им* купува подаръци.



6. В кой ред има правописни грешки?

- А) Аз имам папагал.
 Б) Той може да говори.
 В) Ас чета урока, а тои повтаря след мен.

1. Срещу всяко местоимение напишете правилния глагол.

спим, пееме, лаят, летя, пиеш, крия

аз _____ ти _____ той _____
 ние _____ вие _____ те _____

2. Променете глагола *мечтая* по лице и число.

аз _____ ние _____
 ти _____ вие _____
 той _____ те _____

3. Препишете един под друг глаголите, които са в едно и също лице и число.

духа, лаем, летят, ръмжам, вее, кацат, хатем, бушува, къвват

Що е то?

Що е то?

Що е то?

4. Напишете глаголите на правилното място в таблицата.

гоня пееме спи четем знаеш греят

число/лице	1 лице	2 лице	3 лице
единствено число			
множествено число			

• Съставете изречения с някои от тези глаголи.

5. Променете глаголите и ги запишете в кръгословицата по посока на часовниковата стрелка.



6. Препишете текста, като поставите посочените глаголи в правилното лице и число.

Футболисти

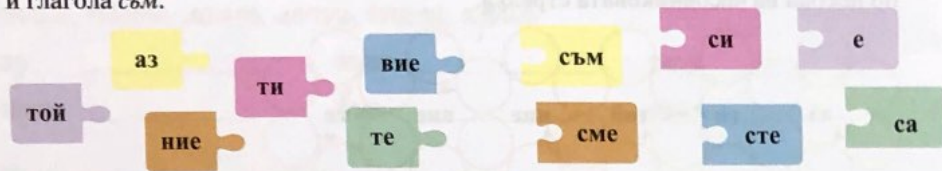
С брат ми (обичам) футбола. И баща ми (харесвам) тази игра. Днес (ритам) тримата с батко и татко. Те непрекъснато (нападам). Аз обаче (охранявам) вратата си. Мама ни (наблюдавам) и ни се радва. Не искате ли да (поиграя) с нас?



7. В кой ред всички глаголи са във второ лице, единствено число?

- А) учим, пея, броиш
- Б) скачаш, мислим, говорите
- В) играеш, можеш, искаш

1. Свържете правилно личните местоимения и глагола съм.



2. Открийте и подчертайте глагола съм в текста.
Кой какъв е?

Аз съм много приказлив,
ти си твърде мъчлив,
той е истински приятел,
тя пък е голям ласкател.

Ние сме добри деца,
вие сте като слънца.
Те добри са като нас.
Всички сме от трети клас!

3. Разкажете за себе си и за свои приятели, като си служите с лични местоимения и глагола съм.

Аз живея в _____

4. Добавете глагола съм в текста.

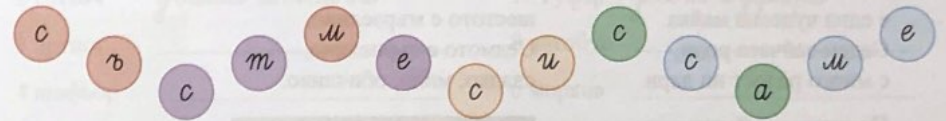
си съм сме сте са е

Моята баба

*Аз _____ любимият внук на баба.
Откъде _____ толкова сигурен ли? След
училище ние винаги _____ заедно. Баба
_____ съгласна да играе с мен и да ми
помага с домашните. А те понякога _____ много
трудни. Баба _____ добра и ми позволява да играя
с таблета. Вие виждали ли _____ такава баба?
Бабо, ти _____ най-добрата на света!*



5. Кои са думите във верижката? Ще ги откриете по цвета. Напишете ги в правилен ред. Коя дума липсва?



6. Променете глаголите по лице и число и препишете текста на Дора Габе.

Роса

Цялата поляна (съм) посипана с роса. Ние (газя) из тревата и краката ни (съм) мокри. Капките на росата (съм) като дъгички. Цветята (гледам) весело. Всички макове (съм) цъфнали. А пък камбанките (люлея) главички. Всички (съм) изкъпани.



7. В кой ред има грешки?

- А) аз съм, ти си, той е
Б) ние сме, вие сте, те са
В) аз съм, тиси, теса

1. Открийте и подчертайте числителните имена в текста.

Нашата любимка Зайка е една чудесна майка. Седем зайчета роди, с много радост ни дари.

Петото е най-красиво, шестото е мързеливо, Седмото е търпеливо, сладко, мило, обичливо.

Първото е най-игриво, второто е пакостливо, третото пък е сънливо, а четвъртото – страхливо.



• Препишете само членуваните числителни имена.

• Отговорете писмено на въпросите:

Колко зайчета е родила Зайка? _____

Кое зайче е най-красиво? _____

2. Свържете числителните имена по двойки според рода.

един една едно

първа първо първи

3. Напишете числителните имена, като следвате образца.

Съществително име	Числително име
тройка	три, трети
шестица	
деветка	
десетка	

4. Напишете правилно двойките думи, като следвате образца.

2 готвач *двама готвачи* 10 куфар *десет куфара*
 3 артист _____ 8 автобус _____
 4 шофьор _____ 6 морков _____
 5 музикант _____ 2 стол _____

5. Препишете текста, като напишете числата с думи.

Юбилей

Моята баба има юбилей, защото е на 50 години. Аз вече съм на 11 години, а братчето ми е на 8. Мама пък е на 31. Сборът на нашите години е 50. Това означава, че ние тримата също имаме юбилей и всеки от нас трябва да духне по 1 свещ.



6. В кое изречение няма грешка?

- A) От автобуса слязоха двама ученика.
- B) От автобуса слязоха два ученика.
- B) От автобуса слязоха двама ученици.

1. Поставете знаците за край на изреченията. Препишете само възклицателните изречения.

Бяла рокля

Мама ми уши бяла рокля Украси я със сребърни мъниста Ах, колко е красива Никой няма такава рокля Ех, това е най-хубавата рокля на света Знам защо е толкова красива Защото е ушита с обич Благодаря ти, мамо И аз те обичам



2. Кои възклицателни думи са разменили местата си? Поправете и препишете изреченията правилно.

Ура, колко ме боли! _____
 Ох, ние победихме! _____
 Браво, ударих си крака! _____
 Олеле, справихте се чудесно! _____

3. Свържете изреченията с това, което изказват.

Ох, боли ме глава!	обич
Ура, започва ваканцията!	страх
Олеле, много е тъмно!	радост
Я, кокичето е цъфнало!	болка
Обичам те, родино!	изненада



4. Подчертайте само възклицателните думи.

фрей, защо, олеле, ми, ех, ох, ах, браво, ура, нами, леле, ой, шми

5. Променете съобщителните изречения във възклицателни изречения, като използвате думите *олеле, ох, ах, ура*.

Студено е. _____
 Счупиха вазата. _____
 Птицата е красива. _____
 Победихме в състезанието. _____

6. Поправете знаците в края на изреченията и препишете текста.

Мечта за ваканция

Ей, колко горещо е вече навън? Ура, лятото приближава. Колко ли дни остават до ваканцията. Ах, колко ще е хубаво. Леле, какви славни игри ще има? По цял ден ще се забавлявам? Ех, само да дойде лятото. Ох, сега трябва да продължа с домашното?



7. С кое изречение се изказва болка?

- A) Ех, че студена зима!
 Б) Ах, колко е красиво!
 В) Ох, ударих се.

1. Подчертайте подбудителните изречения в текста. Добавете към тях и други, които чувате около вас.

Забраванка

Цяла вечер си повтарям едно и също.
 Не забравяй домашните! Смени четките за рисуване!
 Вземи си книжка за четене! Написах домашните.
 Смених четките. Взех си нова книжка. Легнах си
 доволна. На другия ден отидох в училище
 без раница.



2. Поставете пропуснатите знаци в края на изреченията.

- Състезавай се, момиче
 Смело Времето тега
 Всички, всички задмина
 Пряво първи да си ти
 Състезавай се Не стой
 Чувствай се като герой
 Здравно натисни педала
 Първи достигни финала



3. Кои са подходящите думи? Свържете. Напишете изречения.

- а) за молба: хайде _____
 б) за подкана: никога _____
 в) за забрана: моля _____

4. Подчертайте глаголите, които са от подбудителни изречения.

тръгвайте рисувайте галките донесете помогнете

5. Променете подчертаните думи така, че да се получат подбудителни изречения. Напишете ги.

Пазят тишина. _____

Затварям вратата. _____

Уважавам родителите си. _____

6. Препишете текста, като поставите липсващите знаци за край на изреченията.

В колата на мама

В колата на мама някой непрекъснато говори
 Завий наляво Продължи направо Понякога
 и мама ми говори така. Сложи си колана Стой
 мирно Не яж в колата Не си играй с телефона
 Не отваряй прозореца Дали да не ходя пеша
 до училище



7. Кое изречение съдържа молба?

- A) Веднага се върни!
 Б) Моля те, върни се!
 В) Хайде, връщай се!

1. Подчертайте корена на сродните думи във всяка колонка.

хладилник	звънец	танцьор
охладен	звънлив	танц
хлад	звъни	танцува

2. Добавете по още една сродна дума в редицата.

уча, учебник, _____
 път, пътува, _____
 лек, лекува, _____

3. Препишете думите с представка.

скок, скача, прескача, скоклив, подскок

4. Подчертайте синонима на думата.

родина – град, държава, отечество
 хубав – висок, красив, добър
 ходя – вървя, стоя, играя

5. Кои прилагателни имена в изреченията са степенувани?

Поставете пропуснатия знак.

Рила е по висока от Пирин.
 Катерят се по висока скала.

Вървят по тясна пътека.
 Облече по тясна рокля.

Стъпват по мека трева.
 Иска по мека възглавница.



6. Оградете правилния отговор.

- А) късаме – 1 лице, единствено число
- Б) обядва – 3 лице, единствено число
- В) вдигат – 2 лице, множествено число



7. Кои думи са излишни? Зачертайте ги.

Лични местоимения: съм, той, то, ние, вие, те, тя, ти

Глагол „съм“: си, сме, е, аз, сте, са

8. Прочете текста и попълнете пропуснатите знаци за край на изреченията.

Екскурзия

Днес замисляваме на екскурзия Аз вече съм готов Хайде да тръгваме Ех, няма по-щастлив от мен Спираме за погивка Ах, каква чудесна местност Изпълва ме с радост В далечината аз забелязах най-високия връх на планината Искам да снимам тази гледка с моя нов телефон Потърсих своя багаж Но къде е той Оеле, забравил съм го у дома Ох, как се разтревожих В този миг виждам родителите си Ще тигат към мен с голям куфар и с още по-големи усмивки Ура, моята екскурзия е спасена

• Препишете думи с труден правопис.

• Отговорете на въпросите към текста.

Какво иска да снима детето?

- А) каменната чешма
- Б) своите родители
- В) удивителната гледка

Детето се тревожи, защото:

- А) отива на екскурзия
- Б) забравило е багажа си
- В) родителите го търсят



Гласни звукове. Правопис (стр. 6)

Царица Йоана

Аз се казвам Йоана. Нося името на българска царица. България е родината на моя баща. Обичам я с цялото си сърце. В моите очи България е най-красивото място на света. Баща ми е роден в малко градче на брега на морето. Често пътуваме до България и гостуваме на роднините в Царево. Там е чудесно. Всички ме даряват с обич и топлина. Чувствам се като царица. Аз съм царицата на Царево. Нищо, че съм родена в Испания.

Съгласни звукове. Правопис (стр. 8)

Рожден ден

Днес имам рожден ден. Поканих роднини и близки приятели. Сложих красива покривка на масата. Татко донесе торта с шоколадов крем. Мама направи целувки и ореховки. Има и сладолед. Брат ми Владко е доволен и щастлив. Той много обича сладко. Не мисли за зъбките си. Вече виждам шоколад по бузките му. Май е опитал от тортата. Палав е Владко. Не му се сърдя. Само да е жив и здрав.

Писане на думи с група съгласни (стр. 10)

Майчина грижа

Младата лъвица криеше малките си в тревиста местност. Зорко бдеше над тях и ги пазеше от всяка опасност. Наоколо обикаляха хищници и безмилостни ловци. Страхуваше се и от близката пропаст. Двете лъвчета не се отделяха от щастливата си майка. По цял ден се боричкаха и радостно ръмжаха. Тя често потупваше малките пакостници с обич и нежност.

Сродни думи. Корен на думата (стр. 16)

В парка

Обичам да ходя в парка. В него има стара часовникова кула. На всеки кръгъл час се чува звън на камбана. Около кулата има пътека с красиви цветя. Градинари се грижат за цветните лехи. Под дърветата се разхождат майки с деца. По цял ден се чува звънлив детски смях. Малчуганите се катерят по дървени кончета и сякаш тръгват с тях на дълъг път.

Правилно писане на думи с представка (стр. 22)

Представление

Децата се подготвят за представление. Окачиха афишите. Надписаха поканите

и ги раздадоха. Иван отговаря за разпределението на местата. Раздава изготвени от участниците брошури. Гостите изпълват залата. Представлението ще започне всеки миг. Иван е разтревожен. Страхува се да не сбърка репликите си. Светлините угаснаха. Начало.

Прилагателни имена. Употреба и правопис (стр. 26)

Лунна нощ

Навън е тиха есенна нощ. Лунната светлина огрява дърветата. Клоните са покрити със скреж. Приличат на гирлянди от скъпоценни камъни. Ранните утринни лъчи ще ги огреят още по-силно. Сега всички спят в сънната гора и не виждат тази необикновена красота. Само далечните каменни върхове искрено им се възхищават.

Лични местоимения (стр. 28)

Майчина обич

Котката лежи. Тя е уморена. Около нея са нейните рожби. Те не я оставят на мира. Майката не се сърди. Тя обича своите котета. Те искат още мляко. И Емо ги обича. Той помага на котката. Храни малките с биберон. Скоро те ще пораснат и ще гонят мишки. А Шаро ще гони тях. И той е палавник.

Глаголи. Лице и число (стр. 32)

Любим празник

Децата обичат да играят и да се забавляват. Но най-много обичат рождените си дни. Очакват с нетърпение този празник. Защо ли често гледат календара? Дали защото ще получат подаръци? Или защото ще дойдат гости? Децата просто искат да пораснат.

Числителни имена (стр. 36)

Състезание

На състезанието по математика бяхме дванадесет момичета и осем момчета от трети клас. Участниците от втори и четвърти клас бяха петдесет. Всеки трябваше да реши десет задачи. Затрудни ме девета задача. Най-лесна ми беше пета задача. Открих шест геометрични фигури. Справих се за шейсет минути. Надявам се да получа над деветдесет точки. Тогава ще съм между първите трима математици с медали. Вече имам четири златни и един сребърен. Пожелайте ми успех.

А

адрѝс
а̀йфон
а̀кроба̀т
а̀ромат
а̀ртист

Б

бага̀ж
баклава̀
балери́на
балка̀н
балон̀
банан̀
банкѝр
бараба̀н
ба̀скетболѝст
безплатен̀
безсмислен̀
безспоре́н
безстра̀шен
безсъ́нен
безце́нен
безшу́мен
белѐжка
блѝзка
бодлив̀
боле́ст
боту̀ш
братовче́д
бряг̀
бѝлгарин̀
бѝрзина̀

В

ваго̀н
вак̀сина
вди́швам
вежлив̀
верижка̀
вест̀
вѝстник̀
вещ̀

витрина̀
включва̀м
вкусен̀
влиза̀м
внима̀вам
вода̀
вожд̀
войник̀
впечатлѝние
врабѝче
вре́менно
врѝвчи́ца
врѝзка
всичко̀
вторник̀
вче́ра
вѝже
възгла̀вница
възди́шам
възду́х
възкли́квам
възпале́ние
възпя̀вам
възра́ст
възто̀рг
вълне́ние
вя́тър

Г

гле́дка
глы́тка
година̀
гора̀
горделив̀
го̀рдост
горе́щ
горчи́в
гост̀
готва́ч
градина̀
гранича̀р
гѝльб̀
гѝст̀

Д

де́бнеш
де́тски
дѝжд̀
дѝждове́н
дѝрво̀

Е

едини́ца
едно̀временно
екипа̀ж
екскѝрзи́я
есеннѝ
етикѝт̀

Ж

желаниѐ
животно̀
жу́ри
журналѝст

З

забра̀вам
забра̀на
заве́ждам
зави́вка
завѝрзва̀м
закѝска
закѝсня̀вам
заледе́н
за́лез
запи́твам
заплита̀м
запозна̀вам
зара̀двам
заспи́вам
затва̀рям
земя̀
зѝболе́кар

И

изказва́не
изли́зам

Й

изпит̀
изпра̀щам
изпя̀вам
изсви́ря
изту́пвам
изхѝвѝря̀м
йзход̀
йскрен̀
йстина̀

Й

йод̀

К

камион̀
китарѝст̀
ко̀либка
конку̀рс
ко̀раб
кост̀
котара̀к
купу̀вам

Л

ла̀комство
ле́бед
лист̀
ло́дка
лъже́ц

М

машинѝст̀
ме́стност
мла́дост
моря̀к
мо́ст
мотори́ст
мра̀вка
мразовѝт̀
муцу̀нка
музика̀нт
мѝдрѝц̀
мѝрзелив̀

Н

надпи́свам
надпя̀вам
надска̀чам
нали́ва
напа̀дам
напра̀вя
нари́сувам
науча̀вам
но̀щница

О

обикнове́но
обла̀к
обла́ст
обли́звам
обу̀вка
опа̀шка
о̀стров
осъзна̀вам
о̀ткъс
отли́там
отпа́дък
оча̀квам
очѝ

П

паза̀ч
па̀костник
панто̀ф
петѝл̀
пи́смено
платнохо̀дка
плѝтка
по̀глед
пода̀вам
пода̀рък
подаря̀вам
подго̀твям
подгѝвам
подкре́па
подобря̀вам
подпи́с

подпра̀вям
подре́ждам
подско̀к
подхѝвѝря̀м
покупка̀
полѝе
поля̀на
попра̀вка
похва́ля
похо̀дка
почивка̀
почи́ствам
предста̀вам
преживя̀ване
приказка̀
продѝлжа̀вам
промя̀на
просто̀уда
прохла́да
прѝст
пу̀хкав
пчела̀
пѝрзалка̀
пѝргав̀
пѝте́ка
пѝтѝше́ствие

Р

рабо̀тлив
ра́дост
разма̀хвам
разпе́рвам
разписа́ние
разпя̀вам
разхѝвѝря̀м
разхо̀дка
расте́ние
реди́ца
река̀
робот̀
родител̀
рожде́н
ръка̀

С

сапу̀н
све́жест
светли́на
све́щник
сгра́да
серви́з
ска̀лист
скоро́ст
сла́бост
сладка̀р
сладки́ш
спорти́ст
срамежлив̀
страхлив̀
студѝн̀
стъкло̀
събли́чам
събу̀вам
събу́ждам
сънлив̀
сърде́чен
сърцѐ

Т

те́жест
те́жка
текст̀
телефони́ст
теме́нужка̀
тениси́ст
те́чност
то́чност
тракторѝст̀
трева̀
тро̀мав
тру́дност
тури́ст

У

укра́сявам
уморе́н
упори́тост

усми́вка
у̀стни
уча̀стник
учѝв̀

Ф

фѝгура̀
фи́лия

Х

хи́трос̀т
хи́щник
хла̀дилник
храна̀
хра̀ст
хѝбост̀

Ц

ца̀рство
цве́тя
целѝвка̀

Ч

чадѝр̀
часо̀вник
ча̀стни
че́стно
чи́ст
чудѝсен̀

Ш

шейна̀
шумоле́не

Ъ

ѝгѝл̀

Ю

юг̀
ю̀фка̀

Я

я̀йцѐ

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Да си припомним наученото във втори клас / 4
 2. Гласни звукове. Правопис / 6
 3. Съгласни звукове. Правопис / 8
 4. Писане на думи с група съгласни / 10
 5. Пряко и преносно значение на думите / 12
 6. Синоними / 14
 7. Сродни думи. Корен на думата / 16
 8. Проверка на правописа с помощта на сродни думи / 18
 9. Образуване на думите. Представка / 20
 10. Правилно писане на думи с представка / 22
 11. Съществителни имена. Употреба и правопис / 24
 12. Прилагателни имена. Употреба и правопис / 26
 13. Лични местоимения / 28
 14. Употреба и правопис на личните местоимения / 30
 15. Глаголи. Лице и число / 32
 16. Спомагателен глагол *съм* / 34
 17. Числителни имена / 36
 18. Възклицателни изречения / 38
 19. Подбудителни изречения / 40
 20. Какво научихме за българския език / 42
- Текстове за диктовки или за преписи / 44
- Правописен речник / 46